

Bölüm 2

İSKELET SİSTEMİ TEMEL ANATOMİSİ'NİN BİLGİSAYARLI TOMOGRAFİ TEKNİĞİ İLE İNCELENMESİ

Arzu EKİNGEN¹
M. Cudi TUNCER²

İSKELET SİSTEMİ İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

İskelet sistemi; kemik ve eklemlerden meydana gelir ve hareketi sağlayan lokomotor sistemin (hareket sistemi) önemli bir kısmını oluşturur. Kemik, eklem ve kaslar birlikte çalışarak hareketin oluşmasını sağlar. Kaslar ortaya çıkan hareketin aktif unsuru, kemik ve eklemler ise hareketin pasif unsurudur. Kemikler, çizgili kasların tutunma noktası (origo, insertio) olarak hareketin oluşmasına önemli rol oynarlar (Sarsılmaz, 2009; Yıldırım, 2012; Hatiboğlu, 2001).

Latince'de 'os' kemik, 'osteoloji' ise kemik bilimi demektir. Kemikler; periosteum (periost) adı verilen bir zar ile sarıdır. Yetişkin bir insanda 206 kemik (yeni doğanda 270 kemik bulunur, bu sayı bazı kemiklerin kaynaşması sonucu 206'ya düşer) bulunur. Kemikler organik maddeler (1/3 oranında) ve inorganik tuzlar (2/3 oranında) olmak üzere iki kısımdan oluşur. Kemikler; uzun, kısa, yassı, havalı, düzensiz ve sesamoid kemikler olmak üzere farklı uzunluk ve tiplerde bulunurlar (Hatiboğlu, 2001; Sargon, 20016).

İskelet sisteminin görevlerini şu şekilde sıralayabiliriz;

- Vücudun dik durmasını sağlamak
- Beyin, kalp, akciğer vb. gibi önemli organları korumak
- Çizgili kaslar için tutunma noktası sağlamak
- Hematopoetik görevi: Kan hücrelerinin yapımında rol alır
- Depo görevi; kalsiyum, fosfor gibi mineralleri depolama

Vücutta yer alan kemikler iki kısımda incelenir (Şekil 1.);

- Skeleton axiale (kafa, boyun ve gövde iskeletini oluşturan kemikler)
- Skeleton appendiculare (alt ve üst ekstremiteler'in iskeletini oluşturan kemikler) (Cumhur, 2001; Yıldırım, 2012; Sargon, 20016).

¹ Dr. Öğretim Görevlisi, Batman Üniversitesi, arzu.ekingen@batman.edu.tr

² Prof. Dr., Dicle Üniversitesi, drcudi@hotmail.com

di aralarında birleşir, daha sonra 7. costae'nin kırkırdakğı ile birleşerek sternum'a bağlanır, 11. ve 12. costae'lerin ise bir ucu serbesttir. Costae'lerin kemik ve kırkırdak olmak üzere iki kısmı vardır. Kırkırdak kısım (cartilago costalis), kemik costae kısmının devamıdır ve önde sternum ile eklem yapın kısmıdır.

Thorax eklemleri: Thorax iskeletini oluşturan kemiklerden; costae'ler, önde kırkırdak costae'ler aracılığıyla sternum ile; arkada ise thoracal vertebra'lar ile eklem yaparlar.

Pektoral bölge: Göğüs ön duvarının lateralinde kalan bölgelerdir. Pektoral bölgenin yüzeysel fascia'sı içerisinde meme bezleri, duyu sinirleri ve yüzeysel damarlar bulunur (Doğan, 2000; Arıncı&Elhan, 2006; Sargon, 2016; Netter, 2010).

KAYNAKLAR

- Arıncı, K., Elhan, A. (2006). Anatomi-2. Cilt. (4. Baskı). Ankara: Güneş Kitapevi Ltd. Şti.
- Cumhur, M (2001). Temel Anatomi (1. Baskı). Ankara: ODTÜ Geliştirme Vakfı Yayıncılık ve İletişim A.Ş.
- Hatiboğlu, M.T (2001). Anatomi (1. Baskı). Ankara: Hatiboğlu Yayınları.
- Hatiboğlu, M.T. (2001). Anatomi ve Fizyoloji (12. Baskı). Ankara: Hatiboğlu Yayınları
- Netter, F.H.(Çeviri Editörü: Meserret Cumhur) (2010). İnsan Anatomisi Atlası (5. Baskı). İstanbul: Nobel Tıp Kitapevleri.
- Sancak, B. Cumhur, M. (1999). Fonksiyonel Anatomi (1. Baskı). Ankara: ODTÜ Yayıncılık.
- Sargon, M.F. (2016). Anatomi Akıl Notları (1. baskı). Ankara: Güneş Tıp Kitapevleri Lti. Şti.
- Sarsılmaz, M. (2009). Anatomi (1.baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım Tic. Ltd. Şti.
- Taner, D. (2000) Fonksiyonel Anatomi (Ekstremiteler ve Sırt bölgesi) (2. Baskı). Ankara: Palme Yayıncılık.
- Turgut H.B., Hatipoğlu E.S., Doğruyol Ş. (1998). Hareket Sistemi Anatomisi (1.Baskı). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri Tic. Ltd. Şti.
- Yıldırım, M. (2012). Resimli İnsan Anatomisi (2. Baskı). İstanbul: İstanbul Nobel Tıp Kitabevleri Tic. Ltd. Şti.
- Yıldırım, M. (2018). İnsan Anatomisi (9. Baskı). İstanbul: İstanbul Nobel Tıp Kitabevleri Tic. Ltd. Şti.